

Handläggare
Jenni Almgren
08-508 264 02**Till**
Exploateringsnämnden
2013-12-12

Exploateringsnämndens EU- positionsapper

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden antar EU-positionsappret

Krister Schultz
FörvaltningschefJenni Almgren
Avdelningschef

Sammanfattning

I samband med kommunfullmäktiges beslut den 29 april 2013 fick exploateringsnämnden i uppdrag att före utgången av 2013 utarbeta ett verksamhetsspecifikt EU-positionsapper. Nämndens påverkansarbete gentemot EU ska följa de principer som slås fast i stadens övergripande positionsapper. Exploateringsnämndens engagemang i EU-frågor ska framförallt fokusera på miljö- och konkurrenslagstiftning. Genom samarbete med andra nämnder inom staden ska exploateringsnämnden driva påverkansarbete i gemensamma sakfrågor, till exempel genom gemensamma svar på samråd via samarbetsorganisationer som Eurocities, SKL och Stockholmsregionens Europakontor. Stockholm har en ledande position inom hållbar stadsutveckling och exploateringsnämnden ska bidra till att påverka kommande lagstiftning inom miljöområdet i EU genom att visa upp Stockholms hållbara miljöstadsdelar som goda exempel. Detta kan ske genom att bjuda in politiker och tjänstemän inom EU för att demonstrera stadsdelarnas miljöteknik och anordna seminarier inom relevanta områden.

Exploateringskontoret
KommunikationsavdelningenFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 264 02
Växel 08-508 276 00
jenni.almgren@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se/exploateringskontoret

Nämnden föreslås anta kontorets förslag till EU-positions-papper.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 29 april 2013 att anta *Policy om EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna – positions-papper om EU, staden och stockholmarna*.

Kommunfullmäktige gav i samband med antagandet ett antal av stadens nämnder, däribland exploateringsnämnden, i uppdrag att före utgången av 2013 utarbeta ett verksamhetsspecifikt EU-positions-papper. Syftet med EU-positions-pappren är att staden och dess berörda verksamheter ska fastslå sin grundinställning till EU-politiken och dess påverkan på Stockholm och stockholmarna. Genom att utarbeta samstämiga, men verksamhetsspecifika, positions-papper kommer nämnden – och staden som helhet – att mer framgångsrikt kunna påverka EU-beslutens utformning. Exploateringsnämndens EU-positions-papper ska fungera som en konkret vägledning för nämnden i påverkansarbetet gentemot EU genom att slå fast en struktur för hur arbetet ska bedrivas och klarlägga vilka principer som ska vara vägledande.

Kommunfullmäktiges EU-positions-papper slår fast att tre ömsesidigt förstärkande principer ska styra stadens EU-arbete:

1. Beslut ska fattas på rätt politisk nivå.
 - a) Staden har en positiv grundsyn på EU-samarbetet.
 - b) EU bör fokusera sina insatser på de områden där unionspolitik har ett mycket tydligt mervärde, jämfört med kommunal och nationell politik.
 - c) EU:s budget bör minskas och skattebetalarnas pengar värnas.
2. Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö.
 - a) EU:s fokus bör ligga på fullbordandet av den inre marknaden och på fortsatt utveckling av miljöpolitiken.
 - b) Det primära syftet med all offentlig upphandling bör vara att ge skattebetalarna varor och tjänster av hög kvalitet till lägsta acceptabla kostnad. Det är angeläget att regelverket ger staden möjlighet att välja miljövänliga lösningar, utan att slå fast detta som ett tvingande krav.

- c) Staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen.
- 3. EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd.
 - a) EU:s politik bör bygga på omfattande konsekvensbedömningar och samråd.
 - b) EU ska lagstifta endast om det är absolut nödvändigt för att uppnå de eftersträfvade målen. Frivilliga insatser bör alltid föredras framför nya EU-lagar.

För att få ett ökat genomslag för stadens ståndpunkter betonas i kommunfullmäktiges EU-positionsapper vikten av att förutom direkt påverkansarbete även aktivt använda stadens samarbetsorganisationer. Det handlar huvudsakligen om Eurocities, Stockholmsregionens Europaförening och Sveriges Kommuner och Landsting. Betydelsen av strategisk användning av EU-projekt liksom att anordna seminarier och konferenser på för staden angelägna teman lyfts också fram.

Det fullständiga dokumentet finns på:

<http://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1711270&rt=0&t=>

Ärendets beredning

Exploateringsnämndens EU-positionsapper har tagits fram i samverkan med tjänstemän från trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, miljökontoret och fastighetskontoret samt har stämts av med stadsledningskontoret. Dokumentet är en bilaga till exploateringsnämndens verksamhetsberättelse.

Analys och konsekvenser / Exploateringskontorets synpunkter

EU har en stor påverkan på stadens och exploateringsnämndens verksamhet, både i form av bindande påverkan genom lag, men också i form av riktlinjer och rekommendationer. Detta påverkar exploateringsnämnden framför allt inom upphandling av varor och tjänster samt vad gäller anpassning av markexploatering till rådande miljölagstiftning.

Inom EU arbetar man med direktiv inom konkurrens-lagstiftningen för att i upphandlingar kunna prioritera hållbara och miljövänliga alternativ. EU utreder också möjliga metoder för att effektivare kunna driva fram innovativa lösningar vid upphandling. Inom miljöområdet påverkas kontoret genom exempelvis kemikalieförordningen Reach, lagstiftning om

energimärkning och ekodesign, Energifärdplan 2050 samt Energi2020-strategin som syftar till att främja konkurrenskraftig, hållbar och säker energi. EU ansvarar även för att arbeta fram energieffektiviseringsdirektiv som rör byggnader, energisystem och energiförsörjning, samt direktiv om omgivningsbuller och luftkvalitet.

Ovan är exempel på områden där EU påverkar nämndens arbete. Det är därför viktigt att nämnden är med och bevakar EU-ärenden som är under behandling, samt påverkar EU inom relevanta områden i den mån det är möjligt.

Principer för exploateringsnämndens EU-policyarbete

Exploateringsnämndens engagemang i EU-frågor ska framförallt fokusera på miljö- och konkurrenslagstiftning. Nämndens påverkansarbete gentemot EU ska följa de principer som slås fast i stadens övergripande positionspapper. För exploateringsnämnden innebär det följande:

1. Beslut ska fattas på rätt politisk nivå.

Exploateringsnämnden ska inta en positiv grundsyn på EU-samarbetet. Nämnden kommer att utvärdera nya initiativ från EU för att ta ställning till om de överensstämmer med nämndens policys. Det innebär exempelvis att beslut ska fattas så nära medborgarna som möjligt och att det är bara om det finns ett tydligt mervärde som beslut ska fattas på EU-nivå (subsidiaritetsprincipen). I de prioriterade frågor som kontoret avser bevaka och eventuellt påverka, bör insatserna påbörjas i ett så tidigt skede som möjligt för att stärka möjligheterna att lyckas.

2. Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö.

Då exploateringsnämnden är en beställarorganisation som till största del upphandlar sina verksamheter, får EU-lagstiftningen om offentlig upphandling och konkurrens stor påverkan på nämndens arbete. Exploateringsnämnden ska arbeta för att främja långsiktig konkurrens. Nämnden ska också verka för att driva utvecklingen av hållbar stadsutveckling genom att bland annat ställa krav på ett hållbart byggande, såsom energieffektiva fastigheter. Därför är det viktigt att bevaka EU:s politik inom dessa områden så att utvecklingen kring direktiv och strategier stämmer överens med Stockholms stads visioner och mål, såsom "Stockholms stads miljöprogram 2012-2015", Översiktsplanen "Den gröna promenadstaden" och "Vision 2030 – ett Stockholm i världsklass".

Exploateringsnämnden anser att EU-politik bör begränsas till områden där EU har ett tydligt mervärde jämfört med kommunal eller nationell politik, exempelvis inom miljöområdet. Det finns många områden inom miljö där EU ser över direktiv och riktlinjer, vilka påverkar nämndens arbete. Särskilt viktiga är områden där Stockholm ligger i framkant. Miljöutvecklingsarbetet inom hållbar stadsutveckling utgör ett sådant exempel. Detta område bör bevakas och innefattar eventuella kommande utredningar kring exempelvis miljöanpassade byggnader, smarta energinät, avfallshantering, hantering av förorenad mark och miljöeffektiva transporter.

Nämnden anser vidare att EU ska lagstifta endast om det absolut nödvändiga för att uppnå efterstävade mål. Frivilliga insatser ska alltid föredras framför ny lagstiftning. Då lagstiftning krävs, bör förordningar och direktiv formuleras med avseende på resultat, exempelvis i form av uppnådda gränsvärden, och ej på detaljnivå, såsom krav på specifika metoder för att uppnå eftersträvade mål.

Inom fysisk planering och markanvändning har EU viss rätt att vidta åtgärder och det har under åren tagits fram förslag på olika direktiv inom området. Nämnden anser att det kommunala självstyret måste värnas, samt att kommunen får fortsatt möjlighet att tillämpa särkrav för att kunna bibehålla höga miljökrav i stadsutvecklingen.

3. EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd.

Exploateringsnämnden anser att det är viktigt att EU:s politik är välunderbyggd och bör därför bygga på omfattande samråd och konsekvensanalyser. För att bidra till detta deltar exploateringsnämnden i relevanta samråd. Yttranden tas fram av ansvariga tjänstemän på exploateringskontoret, i samråd med övriga berörda förvaltningar samt stadsledningskontoret. Remissvar följer de principer som läggs fast i stadens och nämndens EU-positionsapper samt övriga politiska strategier som styr stadens arbete.

Genom att driva miljöutvecklingen av hållbara stadsdelar, vill Stockholms stad agera som ett gott exempel. Med hjälp av tydliga exempel på hållbar teknik, önskar nämnden kunna påverka EU:s lagstiftning inom området.

Hur nämnden ska arbeta för att få genomslag för sina ståndpunkter

För att säkerställa att nämndens EU-positionsapper tillämpas internt på kontoret kommer nämnden prioritera att informera om det på avdelningsmöten och intranätet, där positionsappret också kommer att finnas tillgängligt.

Ansvar för kontorets EU-bevakning och påverkansarbete kommer att delegeras till enskilda tjänstemän inom respektive verksamhetsområde. Deras ansvar blir att se till att innehållet i detta papper efterföljs på kontoret. Eftersom kontorets resurser är begränsade, kommer de mest relevanta frågeställningarna och de påverkanskanaler som ger störst nytta att prioriteras. Som tidigare nämnts ska särskilt fokus läggas inom miljö och upphandling.

Exploateringsnämnden medverkar idag inom flera nätverk och projekt som syftar till att främja miljöutvecklingen inom exploatering. I Norra Djurgårdsstaden samarbetar exploateringsnämnden sedan 2009 angående klimatpositiv utveckling i ett projekt inom Clinton Climate Initiative, som är en del av C40-samarbetet. Norra Djurgårdsstaden Innovation har inom projektet initierat och arrangerat ett Learning Program om klimatpositiv och hållbar stadsutveckling under 2011-2012.

Vidare deltar exploateringsnämnden (Norra Djurgårdsstaden Innovation) tillsammans med ett antal företagspartners och universitet och högskolor i flera forsknings- och utvecklingsprojekt, t.ex. utveckling av smarta elnät och utveckling av en öppen och gemensam infrastruktur för informations- och kommunikationsteknik (IKT) i Norra Djurgårdsstaden. Genom att exploateringsnämnden engagerar sig i dessa miljöutvecklingsprojekt kan man bidra till att sprida kunskap både på en större internationell arena, men också inom Sverige och inom EU.

Exploateringsnämnden och Stockholms stad ligger inom EU i framkant avseende utveckling av hållbara stadsdelar. År 2010 utnämnde EU-kommissionen Stockholm, som första stad, till Europas miljöhuvudstad. I och med stadens ledande position inom hållbar stadsutveckling, anser exploateringsnämnden att kontoret bör inspirera och påverka kommande lagstiftning inom miljöområdet i EU, genom att visa upp Stockholms hållbara miljöstadsdelar som goda exempel. Detta kan ske genom att bjuda in politiker och tjänstemän inom EU för att demonstrera

stadsdelarnas miljöteknik och anordna seminarier inom relevanta områden.

Genom kontinuerliga besök av svenska politiker och EU-kommissionärer till stadens exploateringsområden, ges möjlighet att föra en direkt dialog med dessa angående prioriterade EU-frågor och ståndpunkter.

Bevakning av EU:s arbetsprogram och kommande förslag till lagstiftning sker framför allt genom engagemang i samarbetsorganisationer såsom Sveriges Kommuner och Landsting, Eurocities och Stockholmsregionens Europaförening. Exploateringsnämnden kommer att delta och medverka i relevanta samråd samt svara på remisser genom dessa forum, i samarbete med övriga nämnder och bolag.

Exploateringsnämnden avser att ta tillvara möjligheter och resurser som erbjuds inom EU genom att delta i strategiska EU-projekt. Genom att delta i utvalda EU-projekt har nämnden möjlighet att driva utvecklingen av exempelvis energieffektivitet i byggnader och på så sätt påverka lagstiftningen inom området i EU. För att nämnden ska bli mer aktiv i att identifiera möjliga EU-projekt, planeras en genomlysning av befintliga och planerade projekt med avsikt att hitta möjlig framtida EU-finansiering. Detta kan förslagsvis genomföras vartannat år. Genom att delta i EU-projekt kan kontorets kompetens inom området öka. Exploateringsnämnden kommer att främja ett samarbete kring EU-projekt tillsammans med andra nämnder såsom miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden. Även samarbete med andra aktörer som kommuner och stadens bolag är av intresse. EU-projekt som nämnden väljer att engagera sig i ska stämma överens med stadens mål och med exploateringsnämndens verksamhetsplan.

Möjligheter till att delta i EU-projekt finns bland annat genom att ansöka till utlysta projekt via Vinnova (Horizon 2020) och Tillväxtverket (Europeiska regionala utvecklingsfonden).

Exploateringskontorets förslag / Remissmaterialet

Exploateringsnämnden planerar för att upprätta ett samarbete med exempelvis miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden, för

att tillsammans kunna driva påverkansarbete i gemensamma sakfrågor. Detta kan ske genom gemensamma svar på samråd via samarbetsorganisationer såsom Eurocities, SKL och Stockholmsregionens Europakontor. Det skulle också kunna vara av intresse att upprätta samarbete med Göteborgs Stad och Malmö stad för att tillsammans driva frågor som berör storstadsregionerna.

Exploateringsnämnden bör även i relevanta ärenden bevaka och om möjligt påverka utformningen av den svenska lagstiftningen i anslutning till nya direktiv från EU. Detta genom att svara på remisser från regering och riksdag angående utredningar till lagförslag, samt att ha en dialog med de inblandade politiker och tjänstemän som tolkar direktiven från EU. Hur direktiven tolkas och lagstiftningen utformas kan ha stor betydelse för exploateringsnämndens verksamhet.

Exploateringsnämnden ska arbeta för att bevaka och påverka EU-frågor enligt framför allt följande strategier:

- Nämnden ska koncentrera sin EU-bevakning och sitt påverkansarbete till fokusområdena miljö- och konkurrenslagstiftning.
- En tydlig ansvarstilldelning för bevakning av EU-ärenden ska finnas på kontoret.
- Nämndens verksamhet ska utgöra ett gott exempel inom EU vad avser hållbar stadsutveckling.
- Exploateringsnämnden ska föra en kontinuerlig dialog med internationella och svenska politiker och tjänstemän avseende exploateringsarbete.
- Nämnden ska eftersträva ett effektivt samarbete kring samråd och remissvar med övriga relevanta nämnder, kommuner och samarbetsorganisationer inom prioriterade områden.
- Nämnden ska undersöka möjligheten att ingå i strategiska EU-projekt.

Nämnden föreslås anta kontorets förslag till EU-positionspaper.

Slut